

ונתתירוחי בכם- וחיייתם!

במדבר (פרשת מסעי) פרק לג פסוק נא - נו

(נא) וְדַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן: (נב) וְהוֹרִשְׁתֶּם אֶת כָּל יִשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְאַבְדֶּתֶם אֶת כָּל מִשְׁכֵּי־תֵיבֶתְכֶם וְאֶת כָּל צִלְמֵי מִסְכֹּתְכֶם תִּאבְדוּ וְאֶת כָּל בְּמוֹתֵי תְשֻׁמִּידוֹ: (נג) וְהוֹרִשְׁתֶּם אֶת הָאָרֶץ וְיִשְׁבְּתֶם בָּהּ כִּי לָכֵן נִתְּנָה אֶת הָאָרֶץ לְרִשְׁתָּ אֹתָהּ: (נד) וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֶת הָאָרֶץ בְּגוֹרֵל לְמִשְׁפְּחוֹתֵיכֶם לְרֵב תִּרְבּוּ אֶת נַחֲלֹתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעִיט אֶת נַחֲלֹתוֹ אֶל אֲשֶׁר יֵצֵא לוֹ שְׁמָהּ הַגּוֹרֵל לוֹ יְהִי לְמִטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנַחֲלוּ: (נה) וְאִם לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת יִשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ מֵהֶם לְשִׁכִּים בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִינִים בְּצִדֵיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ: (נו) וְהָיָה כְּאֲשֶׁר דִּמְיִיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֲעֲשֶׂה לָכֶם:

אור החיים במדבר (פרשת מסעי) פרק לג פסוק נה

וצררו אתכם על הארץ וגו'. פירוש לא מלבד שיחזיקו בחלק מהארץ שלא זכיתם בו אלא גם חלק שזכיתם בו אתם וישבתם בו וצררו אתכם על חלק שאתם יושבים בו לומר קומו צאו ממנו...

שופטים פרק ב פסוק א - ה

(א) וַיַּעַל מִלֶּאךָ ה' מִן הַגִּלְגָל אֶל הַבְּכִים ס וַיֹּאמֶר אֶעֱלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאָבִיָא אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם וְאָמַר לֹא אֶפְרָרְתִּי אֶתְכֶם לְעוֹלָם: (ב) וְאַתֶּם לֹא תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתְחַצֵּן וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי מֵהַ זֹאת עֲשִׂיתֶם: (ג) וְגַם אֶמְרָתִי לֹא אֶגְרֹשׁ אֹתְכֶם מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה לָכֵם לְצִדִּים וְאֵלֵהֶם יְהִי לָכֶם לְמוֹקֵשׁ: (ד) וְהָיָה כְּדַבֵּר מִלֶּאךָ ה' אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁאַל הָעָם אֶת קוֹלָם וַיִּבְכּוּ: (ה) וַיִּקְרָאוּ שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בְּכִים וַיִּזְבְּחוּ שָׁם לַה':

בעיית שורש:

מי מרום מעיני הישועה פרק מ"ה:

בכל תקופה ישנה נקודה מיוחדת שדרך הנקודה ההיא מאיר כל הטוב ומתוכה מתנוצצים כל קיומי התורה והמצוות בתקופה ההיא, שיוצאים הם שאם יעכבו בעד הפרחתה של הנק' ההיא ימנעו בזה כל השפעת האורה והקדושה הבאה דרך הצנור הלזה... בימי החשמונאים... הייתה בדברים שבהם מתגלה התייחדותם של ישראל... ובעקבתא דמשיחא הנק' העיקרית היא ארץ ישראל. וממנה נובע הכל ומבלעדי ההתאחדות בה אין שום השפעה של קדושה בעולם ואין פלא אם כל העמים רוצים לעכב בעד ביאתם של ישראל בארץ"ק והתקשרותם בה, וכל כובד ההתנגדות שלהם היא בעיקר על הנקודה הזאת

אגרת תקע"א:

האומה בכללה, עם כל גדלה וחסנה הרוחני, עם כל גאון-נשמתה, לא תוכל בשום-אופן להיות מצטמצמת רק בהעוגה הצרה של חלומי של ד"ר הרצל ז"ל, עם כל יפיו ועזו, לפי-הערך. הציוניות, המעשית, והעיונית, הפוליטית והדפולומטית וכל ענפיה יחד, כמו שיצאו מן הכח אל הפועל עד היום, יש בהם ענינים נשגבים ונעלים, שאנו נקראים ממעמקי הוייתנו הישראלית לתמכם בכל כחותינו הגשמיים והרוחניים; אבל כל אלה יחד אינם כ"א הגוף הציוני. אבל קרואים אנו מיד לזרק את הנשמה בהגויה המחוטבת הזאת, כדי שתהיה ראויה באמת לשמה, באופן שתרכש לה מיד ולדורות את אותו כח-המושך הגדול, שיהיה יכול למשוך את האומה כולה אליה, מגדולם עד קטנם, מכל המפלגות, השדרות, הסיעות, והפיזורים השונים, ושיתן לעולם את אותו המושג, שמקור הציונות, הוא המקור הקדוש העליון, התנ"ך, נותן לה, בכל העומק וההוד המסורתי. לא הד קול, שעם שנאו בעולם, הולך לבקש לו מקלט בטוח מרודפיו, לבדו ראוי להשיב לתנועת-עולמים זו את חייה, אלא שגוי קדוש, סגולת העמים, גור-אריה יהודה, נעור מתרדמתו הארוכה, והנה הוא הולך ושב אל נחלתו, אל "גאון יעקב אשר אהב סלה". ונשמה זו אי-אפשר שתהיה נזרקת בתנועה, כ"ז שעל מצחה חקוק אות-קין זה, ש"הציוניות דבר אין לה עם הדת". ומעתה, "המזרחי" צריך הוא להכיר בגאון את גדולת תעודתו....

אורות התחיה ה.

.. טעות יסודית היא החזרה מכל היתרון שלנו, החדלון מההכרה של "אתה בחרתנו". לא רק משונים אנחנו מכל העמים, משונים ונבדלים בחיים הסטוריים מצוינים, שאין דוגמתם בכל עם ולשון, כ"א גם מעולים וגדולים מאד מכל עם. אם נדע את גדולתנו אז יודעים אנו את עצמנו, ואם נשכח את גדלנו אנו שוכחים את עצמנו, ועם שישכח את עצמו בודאי הוא קטן ושפל. רק בשכחת עצמנו הננו נשארים קטנים ושפלים, ושכחת עצמנו היא שכחת גדולתנו.גוי אחד אנחנו, אחד כיחודו של עולם. זהו עומק טבענו הרוחני שיש בנו בכח, והדרך ההיסטורית שלנו הוולך את מהלכו בדרכים שונים, בדרכי אורה העוברות בין הררי חושך וצלמות, הוא מדריך אותנו להוציא את עומק טבע הוייתנו מן הכח אל הפועל. ...אי אפשר הוא לנו לקצוץ ענף אחד מעץ חיינו הגדול והענף ולתת לו מהלך ויניקה בפני עצמו. כל היש שבנו יתעורר ויתנגד על זה במלא עז כחו הפנימי והרגשת עצמיותו. הדרך הארוכה שואפת להקמה גמורה לתחיה אותנו ואת כל אשר לנו, צרור לא יפול ארץ, קו אחד מקו קלסטר פני לאומנו לא נתן למחוק.

איך גדלים?

אורות המלחמה ב.

אנו מסתכלים בדורות הראשונים, המסופרים בתורה, בנביאים ובכתובים, אותם הדורות שהיו עסוקים במלחמה - והם הם הגדולים שאנו מתיחסים אליהם בידידות וגדולת קודש. **הננו מבינים, שהזיק הנשמתי הוא היסוד:** אותו מעמד העולם, שהלך במרוצתו אז, שהיתה המלחמה כל כך נחוצה בו, הוא גרם להופיע את אלה הנשמות, שהרגשתן הפנימית בתוכן שלם היתה. **מלחמת קיומם, קיום האומה, מלחמת ד' היתה בהכרה פנימית. עזיזים היו ברוחם וידעו בעמק החשך לבחור בטוב ולסור מן הרע, "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע".** כשאנו מתבוננים אליהם, הננו, בכל ההופעה הרוחנית שאנו כל כך שוקקים לה, משתוקקים לאמוצם, לכח החיים החטוב והגבוש, האיתן והמוצק, ששכן בקרבם, ומתוך תשוקה זו, כחנו הרוחני מתאמץ וכח גבורתנו מתעדר, ואותן הנשמות החזקות חוזרות לחיות בנו כימי עולם

המשך אורות התחיה:

הננו חזקים מרוח הזמנים, איתנים מכל איתני תבל. הננו שואפים לקום לתחיה באותו הגודל של אבותינו, ולהיות עוד גדולים ונשאים מהם. מוסר השפעה רב בעולם, והננו נכונים להשפיע עמו ג"כ עוגג וחיים רעננים. את האנושיות כולה הננו מקפלים ברוחנו בגלוי, ואת כל המציאות כולה במצפוננו, וכל מה שיש עמנו, ושהיה חי מאז בקרבנו, הכל יהיה מלא וחי, דבר לא יעדר..... הנה המקדש על מכונו לגאון ולכבוד לכל הגוים והממלכות, והנה אנו נושאים ברנה אלומות ארץ חמדתנו, באים ברוח מלא חפש אמתי ובטחה טהורה אל הגרן והיקב המלאים בר ויין ולבנו שמח על טוב ארץ חמדה, והנה לפנינו מופיעים כהנים אנשי קדש משרתי מקדש ד' אלהי ישראל, לבם מלא אהבה וחסד, רוח הקדש שפוך על פניהם, וזוכרים אנו את כל רוממות רגשי הקדש אשר מלאנו בעת ראינו את פניהם בעלותנו לרגל, בראותנו אותם בעמדם לשרת בתוך מקדשנו גאון עוזנו ומחמד עינינו...**לקדמניות ולשלמות הננו מתגעגעים, והגעגועים הם געגועים אלהיים, חפץ טמיר מלא חיים עזיזים מקוריים ממקור חיי עולמים: ממלכה ומקדש, כהונה ונבואה, המטביעים את חותמם על כל קניני חיים הכוללים, שאין אנו פחותים ביחושם מכל העמים. מרה גדולה של גבורה חמירית, של מוסר אנושי, של כבוד לאומי, של עושר עממי ושל הרחבת החיים, דורשת היא לנו תכונת חיים כאלה, שמרגליות רוחניות מצוינות ומופלאות מכל האדם אשר על פני האדמה, המצויות בנשמתנו הלאומית, יכולות להיות משובצות בקרבה, לשלל את יפיה ולהוסיף לה אומץ וגבורה בפנימיותה, והוד ותפארת בחיצוניותה. האידיאלוגיה שלנו של שלמות חיינו, אשר היא כה רחוקה ומופלאה, היא ג"כ קרובה ומוחשה במלוא נשמתנו, כל זמן שאין אנו עסוקים להשכיחה וכל זמן שאנו שומעים בקולנו הפנימי...."**

המשך אגרת תקעא:

ה"מזרחי" מוכרח להיות בציוניות מה שישראל - בעמים : כח של תסיסה תמידית, כח שלא יחדל את עבודתו ואת סגולת-הפירות... הדת בישראל, אור ד' שבנשמתו, הבעת החיים היותר עצמיים והיותר פנימיים שלו, מה שנתן ונותן לו את הכל, שמעמידו על הרום העליון של במתי-ארץ, על המעמד של מורה האנושיות כולה, - אי-אפשר שתנועת-החיים שלו תהיה פרודה ונעקרת ממקור-חיו זה. **תקות-תחייתנו היא הרבה יותר עליונה מלהיות תלמידים קטנים או גדולים לאירופא הקולטורית, שאשרה מוטל בספק גדול, והציוניות מוכרחת היא לשוב אל מקור החיים של האומה מראש-צורים, ואי-אפשר שדבר לא יהיה לה עם הדת.... הפרעות, עכוב המהלך, והשפלת ערכי התחיה כולם, - התוצאות של ההסכמה האיזומה הזאת שהציוניות דבר אין לה עם הדת..."**

ובעז"ה:

עמוס פרק ח'יא "הנה ימים באים נאם אדני יהוה והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ה'"

יחזקאל לד' יא: ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל הפה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: [יב] לכן הנבא ואמרת אליהם כה אמר ה' אלוקים הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: [יג] וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי: [יד] ונתתי רוחי בכם וחיייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאום ה'